

پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی طرح اسکان عشایر در

قالب تعاونی تولید در دشت شیبلو شهرستان پلدشت

حبیب ابراهیمی اصل^۱، شهرام محمدزاده^۲ و سکینه جبارپور^۳

۱- دانشجوی سابق کارشناسی ارشد مدیریت کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی ماکو

۲- استادیار ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه ارومیه (th.mohammadzadeh@urmia.ac.ir)

۳- استادیار گروه مدیریت کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی ماکو

چکیده

هدف تحقیق بررسی کیفی پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی طرح اسکان عشایر در قالب تعاونی تولید در دشت شیبلو شهرستان پلدشت بود. برای اخذ اطلاعات میدانی از روش‌های مشاهده، مصاحبه با مطلعان کلیدی و گروه متمرکز استفاده شد. نمونه‌گیری به صورت هدفمند در هر یک از رده‌های سنی با توجه به جنسیت انجام شد. نتایج نشان داد که از منظر اقتصادی هرچند طرح اسکان عشایر باعث تغییر شغل اصلی عشایر از دامداری به زراعت و بهبود درآمد آن‌ها شده، اما با رشد نسل جدید به دلیل ناکافی بودن زمین زراعی تخصیصی در قبال لغو پروانه چرا، بیکاری گسترده‌ای را در بین نسل جوان موجب شده است. پیامدهای اجتماعی طرح عبارت بود از: بهبود دسترسی عشایر به امکانات زیرساختی، آموزشی، رفاهی و بهداشتی، کاهش انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی به دلیل برچیده شدن ساختار ایلی و قبیله‌ای، خانه‌دار شدن زنان، تغییر سبک زندگی عشایر به سبک شهری و صنعتی، تغییر شیوه ازدواج، افزایش سن ازدواج و افزایش طلاق. از پیامدهای محیط‌زیستی طرح اسکان می‌توان به تخریب گسترده مراتع قشلاقی، تغییر کاربری اراضی مرتعی به مسکونی و زراعی، باتلاقی و زهدار شدن اراضی کشاورزی، آلودگی آب‌های سطحی و زیرمانی و شرب منطقه به دلیل استفاده بی‌رویه از سموم و کودهای شیمیایی اشاره کرد. برای کاهش پیامدهای منفی اسکان عشایر راهکارهایی چون: حذف گوسفند داشتی و تبدیل آن به گوسفند پروری، احیاء مراتع، نصب کنتر در انشعابات کانال‌ها و مزارع، اجرای آبیاری بارانی، توسعه شرکت سهامی-زراعی، ایجاد صنایع دستی، تکمیلی و تبدیلی بخش کشاورزی و مدیریت تلفیقی آفات و محصول پیشنهاد می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اسکان عشایر، تعاونی تولید، پیامد اقتصادی، پیامد اجتماعی، پیامد محیط

زیستی، دشت شیبلو